

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, n.o. Bratislava
 Detašované pracovisko bl. Sára Salkaháziovej Rožňava

UČEBNÝ PLÁN PREDMETU

Názov predmetu:	ETIKA A JEJ DILEMY V SOCIÁLNEJ PRÁCI		
Vyučujúci:	doc. ThLic. Mgr. Peter Laca, PhD.		
Podmieňujúce predmety:	Základy filozofie	Forma štúdia:	externá-bakalárske
Študijný program:	Sociálna práca	Obdobie štúdia:	1. ročník /ZS
Kategória predmetu:	Povinný	Rozsah výučby:	2/0 hod.
Forma výučby:	prednáška/cvičenia	Počet kreditov:	4 kredity
Forma ukončenia:	<u>skúška</u> /klasifikovaný zápočet		

Dátum prednášky / cvičenia:	Obsah prednášky / cvičenia
Prednáška – 09.12.2023	Etika - úvod do etiky, historický vývoj etiky a opis štruktúry etiky (teoretická etika - deskriptívna, normatívna, metaetika a praktická etika - aplikovaná, profesijná).
	Etika sociálnej práce ako profesijná etika – objekt, predmet a cieľ etiky sociálnej práce, skúmanie hodnôt sociálnej práce vrámci etiky, členenie mravných hodnôt a kategórie hodnôt, ktoré vplyvajú na samotnú profesijnú činnosť (<i>osobnostné, profesijné, spoločenské a legislatívne hodnoty</i>).
	Etické princípy v sociálnej práci - základné: autonómnosť (<i>svojbytnosť</i>), neškodnosť (<i>non-maleficiencia</i>), prospešnosť (<i>beneficiencia</i>), spravodlivosť (<i>iustitia</i>). Doplnujúce princípy etiky v sociálnej práci - povinná mlčanlivosť, princíp pravdovravnosti, vernosti, poctivosti, dôveryhodnosti, ľudskej dôstojnosti, potreby a solidarity, sebaurčenia, welfare, rovnosť atď...
	Hodnoty sociálnej práce - sociálna spravodlivosť, ľudská dôstojnosť, dôležitosť medziľudských vzťahov - charakteristika a opis podľa etického kódexu sociálneho pracovníka a asistenta sociálnej práce SR.
	GDPR (General Data Protection Regulation) – nariadenie EÚ (všeobecné nariadenie o ochrane osobných údajov), osobné údaje podľa GDPR , okrem mena a priezviska: <i>fotografia, e-mailová adresa, telefónne číslo, číslo účtu, odtlačok prsta, hlas, lokalizačné údaje</i> . Všeobecné nariadenie o ochrane údajov - GDPR nahradilo zákon SR č.122/2013 Z.z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov, ktorý bol zrušený.
	Práva klientov, práva a povinnosti sociálnych pracovníkov - základné ľudské práva a slobody - vymedzenie Ústavou SR: <i>právo na život a jeho ochranu; právo na osobnú slobodu; právo na súkromie; právo vlastniť majetok; právo na nedotknuteľnosť obydlia; právo listového tajomstva; právo svedomia a náboženského vierovyznania; odmietanie diskriminácie; rovnosť a dôstojnosť ľudí</i> . Charta práv sociálnych pracovníkov - zahŕňajúca podporu sociálnych pracovníkov, aby poskytovali čo najlepšiu možnú pomoc. Európsky pilier sociálnych práv - rovnosť príležitosti a prístupu na trh práce, spravodlivé pracovné podmienky a sociálnu ochranu a začleňovanie. Všeobecná deklarácia ľudských práv (OSN, 1948), Listina základných práv a slobôd .
	Etické kódexy a medzinárodné etické dokumenty - etické kódexy prijaté na medzinárodnej a národnej úrovni, klady a zápory etických kódexov, medzinárodné a národné asociácie jednotlivých profesií - Medzinárodná federácia sociálnych pracovníkov - označená skratkou IFSW (International Federation of Social Workers) , Medzinárodná asociácia škôl sociálnej práce - označená skratkou IASSW (International Association of Schools of Social Work) . Medzinárodný etický kódex sociálnej práce - dokument IFSW, Ethics in Social Work: Statement of Principles čiže Etika v sociálnej práci - vyhlásené princípy .

	Etické kódexy - v SR - <i>Etický kódex sociálneho pracovníka a asistenta sociálnej práce</i> , v ČR - <i>Etický kódex Spoločnosti sociálnych pracovníkov Českej republiky</i> . Medzinárodné a národné inštitúcie sociálnej práce - Medzinárodná federácia sociálnych pracovníkov - IFSW; Asociácia sociálnych pracovníkov na Slovensku - ASP; Slovenská komora sociálnych pracovníkov a asistentov sociálnej práce - Slovenská komora SP a ASP; Asociácia supervízorov a sociálnych poradcov - ASSP; Spoločnosť sociálnych pracovníkov Českej republiky – SSP.
	Etická dilema a etický problém - proces etického rozhodovania pri dilemách, riešenie etických problémov kladením pomocných otázok, príklady etických dilem a etických problémov.
	Záverečný test/ústna skúška. Ukončenie predmetu.

Podmienky pre absolvovanie predmetu:

1. Na absolvovanie predmetu je potrebná minimálne 50 % aktívna účasť na prednáškach. Neúčasť na prednáškach musí byť riadne ospravedlnená u vyučujúceho, ktorý určí náhradu v zodpovedajúcej forme - vypracovanie seminárnej práce na zvolenú tému.
2. Vypracovanie zadaných úloh určených počas prednášky.
3. Záverečný test / ústna skúška.
4. Kredity nebudú udelené študentovi, ktorého vedomosti budú hodnotené na 60 % alebo menej. Na hodnotenie **A** je potrebné dosiahnuť **91% – 100%** celkového hodnotenia; **B: 81% – 90%**; **C: 73% – 80%**; **D: 66% – 72%**; **E: 61% – 65%** celkového hodnotenia.

Hodnotenie – ukončenie predmetu: Test/ústna skúška

Test pozostáva z 10-tich otázok , v testoch je buď 10 otvorených alebo 10 zatvorených otázok. Každá správne a vyčerpávajúco zodpovedaná otázka má hodnotu **1 bodu**. Spolu je možné získať **10 bodov**. Pri otvorených otázkach, kde nie je presne, vyčerpávajúco a jasne zodpovedaná otázka - je hodnota bodu adekvátne percentuálne krátená - teda znížená.

Odporúčaná literatúra:

1. LACA, P., LACA, S. 2020. *Koncept filozofie a etiky v sociálnej práci*. Příbram : Ústav sv. Jana Nepomuka Neumanna, 2020, 314 s. ISBN 978- 80-88206-20-0.
2. LACA, P., LACA, S. 2013. *Etika v kontexte sociálnych vied*. Brno : Institut mezioborových studií, 2013, 205 s. ISBN 978-80-87182-33-8.
3. LACA, P. 2012. *Profesijná etika a ponímanie sociálnej práce ako cieleného priameho kontaktu v pomáhajúcich profesiách*. In: Kilíková, M., Laca, S. (eds.) Supplement vybraných kapitol vo vedných odboroch sociálna práca a ošetrovatel'stvo. Bratislava : VŠZaSP sv. Alžbety, detašované pracovisko bl. Sáro Salkaházi, Rožňava, 2012, s. 145-161. ISBN 978-80-8132-070-5.
4. LACA, S. 2011. *Vybrané kapitoly z etiky pre sociálno-zdravotnícke profesie*. Bratislava : VŠZaSP, 2011. ISBN978-80-8132-015-6.
5. ETICKÝ KÓDEX SOCIÁLNEHO PRACOVNÍKA A ASISTENTA SOCIÁLNEJ PRÁCE SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2022. In *Dostupné na internete* https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialna-praca/eticky-kodex_final-3.pdf.
6. REAMER, F. G. 2018. *Social Work Values and Ethics*. 5th ed. New York: Columbia University Press, 2018.
7. MÁTEL, A. 2020. *Etické princípy v sociálnej práci*. In: Dostupné na internete: <https://www.prohuman.sk/socialna-praca/eticke-principy-socialnej-prace>.
8. MÁTEL, A., MALÍŠKOVÁ, A. 2016. *Etické kódexy sociálnej práce*. Příbram : Ústav sv. Jana Neumanna Neumanna, 2016, 2. Vydanie. ISBN 978-80-906146-6-6.
9. LEVICKÁ, J. 2014. *Etika sociálnej práce*. Hradec Králové : Gaudemus, 2014. ISBN 978-80-7435-403-8.
10. MÁTEL, A. a kol. 2012. *Etika sociálnej práce*. Bratislava, 2012. ISBN 978-80-8132-045-3.
11. DAVIDEKOVÁ, M. 2010. *Etické hodnoty a dôstojnosť v sociálnej práci*. In Aplikovaná etika v sociálnej práci a v ďalších pomáhajúcich profesiách. Bratislava : VŠZaSP sv. Alžbety, 2010. ISBN 978-80-89271-89-4
12. ANZENBACHER, A. 2001. *Úvod do etiky*. Praha: Academia, 2001.